
Leven door Hem (2)

J.G.Bulthuis

Als Petrus in de zuilengang van Salomo zijn tweede openbare toespraak houdt tot het volk, zegt hij onder andere dat de hemel Jezus moest opnemen tot de tijden van de wederoprichting aller dingen (Hand.3:11,21a). De Heer is na zijn hemelvaart niet meer bij ons zoals Hij dat destijds was tijdens zijn rondwandeling op aarde. Paulus schrijft daarom aan de gemeente te Korinte dat wij, zolang we in het lichaam ons verblijf hebben, ver van de Here in de vreemde zijn (2 Kor.5:6). Het zal toch duidelijk zijn dat er een verschil bestaat tussen het op aarde zijn zoals wij nu, en het in de hemel zijn zoals de ontslapenen en de opgevaren Heer. Hoe is het dan mogelijk dat Hij toch bij ons is en meewerkt en in ons werkt? Hoe kunnen wij dan leven door Hem? Op deze vraag willen wij nader ingaan.

Door de Geest

In de hoofdstukken 14 en 16 van het Johannesevangelie worden in het kort Jezus' uitspraken over de heilige Geest weergegeven. De kerngedachte daarin is dat Jezus na zijn hemelvaart ons niet als wezen achterliet. "Ik kom tot u", luidde zijn vertroosting (Joh.14:18, 28a). Doelde Hij dan op zijn wederkomst bij het einde der tijden? Neen, Hij sprak over het ontvangen door ons van de heilige Geest (vers 16, 17). Het gevolg daarvan is heel concreet: *Te dien dage zult gij weten dat Ik in mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u* (vers 20). In vers 23b wordt dit als volgt herhaald: *Wij (Mijn Vader en Ik) zullen tot hem (de gelovige) komen en bij hem wonen*. Vandaar dat wij in ons spraakgebruik zeggen dat God en de Zoon in ons zijn door middel van de heilige Geest. Door die situatie en op die wijze kunnen Zij in ons

De heilige Geest

werken. Het aksent daarbij valt op Jezus, omdat de Vader Hèm alle dingen in handen gegeven heeft en Hèm voor ons heeft aangesteld als Christus en Heer (Hand.2:36; Ef.1:10b), als overste leidsman en voleinder des geloofs (Hebr.12:2).

In onze relatie met de Heer wandelen wij dus in geloof en niet in aanschouwen (2 Kor.5:7). Wij hebben nu kontakt met Hem door en in heilige Geest waarin wij samen met Hem verborgen zijn (Kol.3:3). Omdat Hij door die Geest alles uitwerkt, schrijft Paulus dat wij dienen te *wandelen door de Geest* (Gal.5:16a). Hiermee geeft de apostel aan dat er een verschil is tussen het lichamenlijk aanwezig zijn van Jezus (destijds) en zijn handelen nu via de heilige Geest.

Na Jezus' hemelvaart is er voor de gelovigen geen mogelijkheid meer om met Hem om te gaan op een lichamenlijke manier. Geen direkt elkaar aanspreken, aanraken, zien en horen. Ons kontakt met Hem loopt nu via gebed en zijn reageren daarop. Werken en leiden doet Hij door de Geest. Het 'door middel van' is daarom terecht in ons volle evangeliejargon al aardig ingeburgerd. We willen ermee aanduiden dat het te allen tijde Jézus is die alles in handen heeft en leidt. Hij is het die alles tot volheid brengt, ondanks zijn lichamenlijke afwezigheid op deze aarde door zijn opvaren boven alle hemelen (Ef.4:10). Terecht lezen we in het laatste bijbelboek dan ook dat Hij aanbeden wordt (Op.5:9-14). Tot Hem richten wij ook onze gebeden.

Dit in tegenstelling tot de heilige Geest. Die is dan ook geen apart (goddelijk) wezen. Nergens spreekt de bijbel over een aanbidden van de Geest, of over een bidden tot Hem.

In de bijbel (vert.NBG) worden diverse toevoegingen bij het woord Geest geplaatst. Zo zijn de volgende namen bekend:

De Geest Gods – de Geest des Heren – heilige Geest – de heilige Geest – de Heilige Geest – de Geest van Christus – de Geest zijns Zoons – de Geest van het zoonschap – de Geest der waarheid – de Geest uws Vaders – de Geest van Jezus – de Geest van de levende God – de eeuwige Geest – de Geest der

Goddelijke geest

genade – de Geest der heerlijkheid – de zeven Geesten Gods.

Namen zeggen iets over het wezen en de functies. Zo wordt de Geest ook wel aangeduid als het lichaam van God. Denk hierbij eens aan: de ogen des Heren – de mond des Heren – de vinger Gods – de hand des Heren – de arm des Heren – uw voeten.

Het zijn beschrijvingen van Gods functioneren door zijn Geest, zoals de mens in de zienlijke wereld handelt door zijn stoffelijk lichaam. Toch zeggen wij niet – nadat we een timmerklusje opgeknapt hebben – mijn 'hand' heeft getimmerd, maar 'ik' heb getimmerd. De bijbel doet dat echter wel als het gaat over het handelen van God of Jezus door de Geest. Wij komen daar straks op terug.

God en Jezus werken door die uitnemende Geest. Het actieve en vermogende aspect wordt bijvoorbeeld omschreven als *de zeven Geesten Gods* met de toevoegingen *voor de troon* en *uitgezonden over de gehele aarde* (Op.1:4, 3:1, 4:5, 5:6).

In dit licht bezien zou het 'door middel van' voor sommigen onder ons een te simpele verwoording van het werken door heilige Geest kunnen zijn. Men zou bij gebrek aan voldoende inzicht kunnen denken dat Hij een min of meer neutraal en abstrakt werktuig is, in plaats van de alles kunnende Geest van de almachtige en enige God. Hoewel de mens naar Gods beeld en gelijkenis geschapen is, kunnen we daar niet uit afleiden dat zijn Geest dus gelijk is aan de onze. De heilige Geest is **goddelijke** geest en derhalve van een hogere orde dan onze menselijke geest. Gods Geest kan oneindig veel meer dan onze geest. In de bijbel wordt dat duidelijk weergegeven.

De Geest is onmisbaar in de uitvoering van heel Gods handelen. Hij is immers de geest van God zèlf. Gods eigen, persoonlijke geest. Zonder zijn geest kan de Schepper niet scheppen en in mensen werken. In die heilige Geest zijn al Gods mogelijkheden verankerd. Mogelijkheden, begaafdheden en krachten die de menselijke geest verre te boven gaan. De bijbel geeft vele voorbeelden van wat er door middel van die Geest tot

Voorbeelden

stand kan komen.

Voor een nadere bestudering van dit onderwerp noteren wij een lijst met teksten die daarover spreken. Geïnteresseerde lezers kunnen deze dan zelf in de bijbel opzoeken om het verband te zien waarin ze gebruikt worden. Om deze lijst niet te lang te laten worden, volgt slechts één tekstvermelding van een bepaalde werking:

Verwekken (Mat.1:20)
leiden (Mat.4:1)
sterken (Luc.1:80)
godsspraak geven (Luc.2:26)
ergens komen (Luc.2:27a)
levend maken (Joh.6:63)
bij je blijven (Joh.14:17)
leren (Joh.14:26)
te binnen brengen (Joh.14:26)
getuigen (Joh.15:26)
overtuigen (Joh.16:8)
de weg wijzen (Joh.16:13)
toekomst verkondigen (Joh.16:13)
kracht geven (Hand.1:8)
geeft uit te spreken (Hand.2:4)
wegnemen (Hand.8:39)
bijstaan (Hand.9:31)
te kennen geven (Hand.11:28)
uitzenden (Hand.13:4)
goeddenken (Hand.15:28)
verhinderen (Hand.16:6)
niet toelaten (Hand.16:7)
binden (Hand.20:22)
betuigen (Hand.20:23)
aanstellen (Hand.20:28)
gezindheid (Rom.8:6)
opwekken (Rom.8:11)
te hulp komen (Rom.8:26)
pleiten (Rom.8:27)
meebetuigen (Rom.9:1)
heiligen (Rom.15:16)

De mens in heilige Geest

openbaren (1 Kor.2:10)
doorzoeken (1 Kor.2:10)
geven (1 Kor.12:8)
werken (1 Kor.12:11)
toedelen (1 Kor.12:11)
willen (1 Kor.12:11)
dopen (1 Kor.12:13)
rechtvaardigen (1 Tim.3:16)
doelen (1 Petr.1:11)
drijven (2 Petr.1:21)
zeggen (Op.14:13).

Het is nu Jezus, die door zijn uitermate grote verhoging, net als God, 'gebruik' maakt van de Geest. God heeft zo'n groot vertrouwen in zijn Zoon, dat Hij Hem na diens hemelvaart en troonsbestijging de beschikking heeft gegeven over zijn eigen geestelijk lichaam. Hierdoor kan de Heer werken en fungeren 'als God' (Stb.45, blz.14). Het 'door middel van' doelt daarop. Zonder deze heilige Geest zou de Heer vanuit de hemel moeilijk iets tot stand kunnen brengen in deze wereld. Nu echter is Hem alles in handen gegeven door de Vader en beschikt Hij over alle mogelijkheden om de wederoprichting aller dingen tot stand te brengen.

Het is een onbeschrijflijk groot en heerlijk geheimenis dat de goede God de mens laat delen in zijn goddelijke natuur die in zijn Geest gelegen is. De gelovige mens krijgt door het 'in de Geest zijn' er een tweede geest bij, de goddelijke. Of, anders uitgedrukt, de mens mag fungeren door middel van Gods geestelijke lichaam. Jezus is daarin het eerste en grootste voorbeeld.

Op die wijze voert Hij alles uit nu Hij niet meer stoffelijk-lichamelijk hier op aarde is. Het is **daarom** dat wij in direkte zin te maken hebben met de heilige Geest. Die Geest ervaren, horen en bemerken we in ons innerlijk, als wij er tenminste op afgestemd zijn. Daarin 'horen, zien en voelen' wij evenwel onze handelende Heer. Doordat Hij echter door de Geest werkt, en wij dus daarmee in praktische zin te maken hebben, verwoordden de apostelen dat met 'de Geest' in plaats van 'Jezus'.

Handelingen

In het boek Handelingen der apostelen komt dit tot uitdrukking in vele situaties. Slechts tweemaal is er sprake van Jezus zelf. De eerste keer was dat tijdens Paulus' aanbidding in de tempel na zijn bekering en terugkeer naar Jeruzalem. Hij raakt in zinsverrukking en zag Hem die zei: Haast u en vertrekt spoedig (Hand.22:17,18). De tweede keer stond de Heer bij hem in de gevangenis en zei: Houd moed (Hand.23:11). In deze beide visionaire gebeurtenissen is Jezus direct betrokken. In alle andere voorkomende gevallen indirect. Dan is het door de Geest. Hieronder volgen de teksten waarin dat staat:

**Wij zijn getuigen van deze dingen en ook de Heilige Geest (5:32)*

**en de Geest zeide tot Filippus (8:29)*

**nam de Geest des Heren Filippus weg (8:39)*

**zij nam in aantal toe door de bijstand van de Heilige Geest (9:31)*

**terwijl Petrus over het gezicht nadacht, zeide de Geest (10:19)*

**en de Geest zeide tot Mij (11:12)*

**terwijl zij vastten bij de dienst des Heren, zei de Heilige Geest (13:2)*

**dezen dan, door de Heilige Geest uitgezonden (13:4)*

**want het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht (15:28)*

**zij werden door de Heilige Geest verhinderd het woord te spreken (16:6)*

**de Geest van Jezus liet het hun niet toe (16:7)*

**dat de Heilige Geest mij van stad tot stad betuigt en zegt (20:23)*

**de kudde waarover de Heilige Geest u tot opzieners gesteld heeft (20:28)*

**dit zegt de Heilige Geest (21:11).*

In dit alles werd de zegenbede van Paulus in 2 Korintiërs 13:13c werkelijkheid als hij schrijft: *de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen*. Door de aanwezigheid en werking van deze andere Trooster zijn wij niet als wezen achtergelaten toen Jezus opvoer ten hemel. Op deze nieuwe wijze kan de verheerlijkte Heer geheel

Mogelijkheden

betrokken zijn bij ons bestaan in het vlees. Van onze kant uit hebben wij gemeenschap met de Vader en de Zoon (1 Joh.1:3c). Het evangelie leert nergens dat wij gemeenschap onderhouden met de Geest als (apart) goddelijk wezen.

Nu wij voor deze studie maar eens gekozen hebben om veel bijbelinformatie op te nemen, zullen we meteen tot een volgende en laatste opsomming overgaan. Namelijk die waarin het evangelie spreekt over onze mogelijkheden om 'door de Geest' te handelen. Zodoende hebben we in één artikel alles weergegeven wat voor ons onderwerp van belang is. De bedoeling hiervan is – zoals met alle tekstmateriaal dat in het Studieblad wordt vermeld – om zelf deze teksten in de bijbel op te zoeken en nog eens goed na te lezen. Dan wordt tevens het verband duidelijk waarin ze staan. Het gaat hierbij om handelingen die **wij** verrichten door de Geest:

**Door de Geest Gods boze geesten uitdrijven (Mat.12:28)*

**zich door de Heilige Geest verblijden (Luc.10:21a)*

**door de Heilige Geest bevelen geven (Hand.1:2b)*

**door de Geest iets zeggen (Hand.21:4b)*

**naar de Geest zijn (Rom.8:5b)*

**door de Geest de werkingen des lichaams doden
(Rom.8:13)*

**door de Geest een dienstknecht van Jezus Christus zijn
(Rom.14:18)*

**door de Geest spreken (1 Kor.12:3a)*

**door de Geest gegeven... om geestelijke gaven te beoefenen (1 Kor.12:7-10)*

**door de Geest wandelen (Gal.5:16a)*

**door de Geest leven (Gal.5:25a)*

**door de Geest het spoor houden (Gal.5:25b)*

**door de Geest Gods Hem dienen (Fil.3:3a)*

**door de Heilige Geest het goede bewaren dat ons is toevertrouwd (2 Tim.1:14)*

**door de Heilige Geest het evangelie brengen (1 Petr. 1:12).*

Van Jezus staat in Hebr.9:14 geschreven dat Hij Zichzelf door *de eeuwige Geest* als een smetteloos offer

Vader, Zoon en heilige Geest

aan God gebracht heeft. Voorts horen teksten als: de gezindheid van de Geest hebben (Rom.8:5b) en: de vrucht van de Geest voortbrengen (Gal.5:22) en: door de Geest geleid worden (Rom.8:14; Gal.5:18) er ook bij. In al deze uitspraken is de gelovige mens de handelende persoon. Maar wat hij daarin voortbrengt, is mogelijk door de Geest die in hem woont (2 Tim.1:14). Door de inwonende Geest, die het willen en werken van de Vader en de Zoon in ons werkt, zijn wij in staat te wandelen naar de wil van God en de goede werken te doen die Hij tevoren bereid heeft (Fil.2:13; Ef.2:10).

In Studieblad 40 is de leer der drieëenheid van de hand gewezen als zijnde een verkeerd inzicht. Eén van de argumenten om die leer wel te staven, is de hierboven genoemde lijst met teksten. Daaruit lijkt het alsof de heilige Geest een apart handelend wezen, dus een (derde) God zou zijn. Dit wordt nog eens onderstreept door enkele andere schriftplaatsen waarin tot uiting komt dat de mens die Geest iets kan aandoen: Ertegen weerspanning zijn (Ps.106:33) – ervoor weggaan (Ps.139:7) – bedroeven (Jes.63:10; Ef.4:30) – tot rust brengen (Zach.6:8) – ertegen lasteren (Mat.12:31,32) – bedriegen (Hand.5:3) – verzoeken (Hand.5:9) – ertegen verzetten (Hand.7:51) – uitdoven (1 Tess.5:19) – smaden (Hebr.10:29).

Indien wij de Geest kwalijk bejegenen, treffen wij echter daarmee de Vader en de Zoon in hun hart. Zo komt in 1 Korintiërs 12:4-11 overduidelijk naar voren dat in het werken van de Geest de Vader en de Zoon bezig zijn. Vers 5 zegt: *Er is verscheidenheid in bedieningen, maar het is dezelfde Here.* En vers 6: *Er is verscheidenheid in werkingen, maar het is dezelfde God die alles in allen werkt.* In de praktische uitwerking echter gebeurt het door de Geest waar Beiden over beschikken, Zich in uiten, Zich door openbaren. Dat leest u in vers 4 en de verzen 7 t/m 11. Daarom luidt het laatste vers: *Doch dit alles werkt één en dezelfde Geest, die een ieder in het bijzonder toedeelt, gelijk Hij wil.*

Spraakgebruik

Met die Geest hebben wij dus in direkte zin te maken, aangezien Jezus daardoor werkt. Vandaar dat Jezus en

Jezus en de Geest

de schrijvers van het nieuwe testament – die met de gelovigen zo innig verbonden zijn met de Geest – meestal de heilige Geest noemen in plaats van 'Ik' of 'Jezus' als zij gewagen van het werken Gods in hen (bv. Joh.12 en 16; Handelingen). Dit mag voor ons evenwel onder geen beding een reden zijn om te denken dat de Geest een apart persoon is en de godheid in drieën opgesplitst zou zijn.

Wij behoeven dus niet te schromen om op gelijke wijze te spreken. We weten immers hoe het een en ander in elkaar steekt. Voor hen die alleen over Jézus spreken en denken, kan de heilige Geest zo veraf komen te staan, zo abstrakt worden. En voor hen die alleen met termen over de Géést werken, wordt Deze tot een apart wezen gemaakt, als een afzonderlijke god beschouwd. Deze beide uitersten dienen wij te vermijden.

Alles wat tot ons heil, onze vorming en onze wandel dient en door de Geest in ons gewerkt wordt, is uit de Christus. In de Zoon woont immers de volheid der godheid lichamelijk. Hij is het leven. Alles wat van de Vader is, is immers ook van Jezus (Joh.16:15). Wij die als geestelijke mensen willen wandelen, mogen onbeperkt putten uit zijn kennis, zijn wijsheid, zijn kracht, zijn vermogen, zijn ervaring, zijn voorbeeld, zijn inzicht, zijn macht, zijn heerlijkheid. Hij geeft leiding aan ons nieuwe leven. Hij inspireert ons steeds weer. Hij ziet mogelijkheden, geeft open deuren. Bij en door Hem zijn er uitreddingen en uitkomsten in elke impasse. Dit alles werkt Hij door de Geest in en met ons uit. Vandaar dat de Geest ook wel genoemd wordt 'de Geest van Jezus' (Hand.16:7) en 'de Geest van Christus' (Rom.8:9b). Alles wat in ons opkomt aan gedachten, gevoelens en neigingen om ons op zuivere wijze Jezus te willen laten liefhebben, geloven en gehoorzamen, wordt door de Geest in ons opgewekt. Hij maakt ons opmerkzaam op allerlei zaken die met de geestelijke wandel te maken hebben. Hij doet de goddelijke gezindheid in ons opwellen. Hij probeert ons te beïnvloeden om Jezus te willen verheerlijken in ons leven. Met deze in ons innerlijk werkende, sprekende en stimulerende Geest hebben wij hier en nu, in het

vlees zijnde, in praktische zin te maken. Vandaar dat het 'leven door Hem' een 'leven door de Geest' is (Gal.5:25). Daarom de oproep om oren te hebben die horen wat de Geest tot de gemeente zegt (Op.2 en 3).

Ons aandeel

Wat is nu òns aandeel in het algehele groeiproces en de praktische uitwerking van het evangelie? Van onze kant zullen wij alles wat de Heer ons door de Geest aanreikt, in ons wil en in ons werkt van harte liefhebben en geloven. De rechtvaardigen leven door geloof daar- in. Vervolgens dienen wij onze wil en daadkracht in te zetten om te komen tot een daadwerkelijke vormgeving en uitvoering van wat ons is geopenbaard. Wanneer wij geen stappen ondernemen en niet beginnen met handelen, komt er niets tot stand (Jac.1:22). Ten slotte zullen wij ons doorzettingsvermogen mobiliseren om volhardend voort te gaan in het verrichten van daden. Een sterke stimulans om op deze wijze zeer praktisch betrokken te zijn bij onze ontwikkeling is het woord uit Johannes 1:12: *Allen die Hem aangenomen hebben, heeft Hij macht gegeven om zonen Gods te worden.* Deze volmacht, deze bevoegdheid en deze kracht is door God aan ons verleend. Met grote vrijmoedigheid en hoop zullen wij de hand dagelijks aan de ploeg slaan en aldoende het einddoel des geloofs zeker bereiken.

Toetsing

We kunnen weten door toetsing of iets dat in ons werkt van de heilige Geest is of niet. Zijn akties stemmen altijd geheel overeen met het woord Gods, het evangelie. Daarbij zal Jezus' eigen leven ons als voorbeeld voor ogen staan. De Geest zal ons nooit tot extremiteiten verleiden. Zijn gezindheid is heilig, zachtmoedig en barmhartig. Zijn raad is wijs en evenwichtig. Als Hij bijvoorbeeld ons overtuigt van verkeerde zaken, dan doet Hij dit nooit op verwerpende of beschuldigende wijze. De gezindheid van de Geest is juist vrede en leven (Rom.8:6b). Gods Geest is ook een Geest van orde die ons wil laten funktioneren in harmonie met de gemeente. Zijn bedoeling is steeds opnieuw om het goede, het gezonde, het volkomene en welgevallige met ons tot stand te brengen in deze wereld (2 Tim. 3:17). Het is met recht een vreugde om door deze Geest geleid

te worden en daardoor een volwaardige zoon te zijn van de hemelse Vader (Gal.4:6). Wij verwachten immers door die Geest de gerechtigheid waar wij op hopen (Gal.5:5).